

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Pile

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Marcin Garcia Fernandez

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2022 r. w Pile

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **(...) spółki z o.o. w G.-D.**

przeciwko **I. W.**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

1. uznaje za bezskuteczną w stosunku do powoda (...) spółki z o.o. w G.-D. - w zakresie przysługującej mu wobec dłużników solidarnych J. W. (1) i J. W. (2) wierzytelności stwierdzonej prawomocnym nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Okręgowego w Poznaniu z 3 grudnia 2020 r. w sprawie IX GNc 1484/20 - umowę darowizny praw własności nieruchomości i ruchomości w postaci:

a) działki gruntu położonej w R., oznaczonej geodezyjnie nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...),

b) działki gruntu położonej w R., oznaczonej geodezyjnie nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...),

c) działki gruntu położonej w P., oznaczonej geodezyjnie nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...),

d) działki gruntu położonej w Ż., oznaczonej geodezyjnie nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...),

e) działki gruntu położonej w R., oznaczonej geodezyjnie nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...),

f) działki gruntu położonej w R., oznaczonej geodezyjnie nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...),

g) przyczepy rolniczej A. D-732 o numerze rejestracyjnym (...),

h) przyczepy rolniczej A. D-47A o numerze rejestracyjnym (...),

i) przyczepy rolniczej A. D-47B o numerze rejestracyjnym (...),

j) rozsiewacza nawozu S.,

k) opryskiwacza polowego, zaczepianego S.,

l) trzech podajników ślimakowych,

która to umowa darowizny została zawarta między wyżej wymienionymi dłużnikami a pozwaną I. W. w dniu 8 października 2020 r. przed notariuszem J. M. w formie aktu notarialnego (repertorium A 8412/2020);

2. w pozostałym zakresie powództwo oddała;

3. koszty procesu rozdziela stosunkowo i z tego tytułu zasądza od pozwanej na rzecz powoda 12.356 zł.

Marcin Garcia Fernandez

UZASADNIENIE

Powód - (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. - D. - w pozwie z 28 października 2021 r., sprecyzowanym w piśmie z 10 listopada 2021 r. (k. 167), wniósł o uznanie za bezskuteczne wobec niego: umowy darowizny oraz umowy ustanowienia służebności mieszkania zawartej 8 października 2020 r. przed notariuszem J. M. (repertorium A 8412/2020) pomiędzy J. W. (1) i J. W. (2) a pozwaną I. W. i J. R.:

A. przenoszącej na rzecz pozwanej własność:

m) nieruchomości położonej w R., oznaczonej geodezyjnie nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...),

n) nieruchomości położonej w R., oznaczonej geodezyjnie nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...),

o) nieruchomości położonej w P., oznaczonej geodezyjnie nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...),

p) nieruchomości położonej w Ż., oznaczonej geodezyjnie nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...),

q) nieruchomości położonej w R., oznaczonej geodezyjnie nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...),

r) nieruchomości położonej w R., oznaczonej geodezyjnie nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...),

s) przyczepy rolniczej A. D-732 o numerze rejestracyjnym (...),

t) przyczepy rolniczej A. D-47A o numerze rejestracyjnym (...),

u) przyczepy rolniczej A. D-47B o numerze rejestracyjnym (...),

v) rozsiewacza nawozu S.,

w) opryskiwacza polowego, zaczepianego S.,

x) trzech podajników ślimakowych,

B. ustanawiającej na rzecz siostry pozwanej - J. R. na nieruchomości położonej w R., dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...), dożywotnią i nieodpłatną służebność mieszkania, polegającą na prawie korzystania przez uprawnioną z całego budynku mieszkalnego oraz swobodnego poruszania po działce nr (...),

w celu ochrony jego wiarygodności wynikającej z nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w dniu 3 grudnia 2020 r. w sprawie sygn. akt IX GNC 1484/20.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że nakazem zapłaty z 3 grudnia 2020 r. w sprawie IX GNC 1484/20 Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od J. W. (1) i J. W. (2) na jego rzecz 103.885,30 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od poszczególnych należności, szczególnie w uzasadnieniu wskazanych oraz z kosztami postępowania. Orzeczenie zostało zaopatrzone w klauzulę wykonalności. Na jego wniosek przeciwko dłużnikom zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne. Toczą się przeciw nim także inne postępowania egzekucyjne. W czasie trwania postępowania sądowego - 8 października 2020 r. dłużnicy dokonali darowizny na rzecz córki - pozwanej nieruchomości i ruchomości wskazanych w żądaniu pozwu. W ten sposób wyzbyli się majątku, uniemożliwiając mu odzyskanie należności za sprzedany im towar. Pozwana nie odpowiedziała na propozycje polubownego rozwiązania sporu.

W odpowiedzi na pozew pozwana przyznała, że 8 października 2020 r. rodzice darowali jej swoje gospodarstwa rolne. Czynności te nie zostały jednak dokonane w celu pokrzywdzenia powoda. Poza tym ich nieodpłatność jest iluzoryczna, gdyż na ich skutek stała się dłużnikiem A. N. i swojej siostry J. R. z tytułu dożywotnich służebności oraz Banku (...) z tytułu hipotek obciążających nieruchomości. Powód nie wykazał, że na skutek darowizny dłużnicy stali się niewypłacalni a egzekucja przeciw nim jest bezskuteczna (k. 230-231).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małżonkowie J. W. (1) i M. W., jako rolnicy prowadzący gospodarstwo rolne, zakupili u powoda towary na łączną kwotę 103.885,30 zł. Zakupów dokonywali partiami, za które zobowiązali się zapłacić w terminach przypadających między 21 stycznia 2020 r. a 17 listopada 2020 r. Ponieważ nie zapłacili, powód wystąpił przeciwko nim z pozwem w postępowaniu upominawczym.

(twierdzenia powoda nie zaprzeczone przez pozwaną)

Na podstawie umowy darowizny z 8 października 2020 r., zawartej w formie aktu notarialnego sporządzonego przez notariusza J. M. (repertorium A 8412/2020), małżonkowie J. W. (1) i M. W. przenieśli na swoją córkę - pozwaną I. W. własność sześciu nieruchomości: a) położonej w R., oznaczonej geodezyjnie nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...), b) położonej w R., oznaczonej geodezyjnie nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...), c) położonej w P., oznaczonej geodezyjnie nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...), d) położonej w Ż., oznaczonej geodezyjnie nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...), e) położonej w R., oznaczonej geodezyjnie nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...), f) położonej w R., oznaczonej geodezyjnie nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...) oraz następujących ruchomości: przyczepy rolniczej A. D-732 o numerze rejestracyjnym (...), przyczepy rolniczej A. D-47A o numerze rejestracyjnym (...), przyczepy rolniczej A. D-47B o numerze rejestracyjnym (...), rozsiewaczka nawozu S., opryskiwaczka polowego, zaczepianego S., trzech podajników ślimakowych. Wartość przedmiotu darowizny została w umowie określona na 2.632.000 zł, w tym 2.600.000 zł jako wartość nieruchomości a 32.000 zł jako wartość ruchomości.

W ramach tego samego aktu notarialnego pozwana ustanowiła na rzecz swojej siostry J. R., na zabudowanej nieruchomości położonej w R., dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...), dożywotnią i nieodpłatną służebność mieszkania, polegającą na prawie korzystania przez uprawnioną z całego budynku mieszkalnego i swobodnego poruszania się po działce nr (...). Wartość służebności została określona na 160.000 zł.

(dowód: akt notarialny z 8.10.2020 r., k. 152-159)

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 3 grudnia 2020 r. wydanym w sprawie IX GNC 1484/20 Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od J. W. (1) i J. W. (2) na rzecz powoda 103.885,30 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od poszczególnych, wymienionych

w nakazie kwot, składających się na zasądzoną należność oraz kosztami postępowania. W dniu 26 lipca 2021 r. orzeczenie zostało zaopatrzone w klauzulę wykonalności jako prawomocne.

(dowód: nakaz zapłaty z 3.12.2020 r., k. 19 i 293)

W oparciu o wyżej wskazany tytuł wykonawczy, powód złożył wniosek o wszczęcie przeciwko J. W. (1) i J. W. (2) egzekucji całości należności i prowadzenie jej z ruchomości, rachunków bankowych, wynagrodzenia za pracę, świadczeń emerytalno - rentowych i innych wierzytelności. Egzekucja prowadzona jest od 20 grudnia 2021 r. i jest praktycznie bezskuteczna. W jej ramach na poczet zadłużenia dłużnicy dokonali jedynie dwóch dobrowolnych wpłat w marcu i maju 2022 r. po 1.700 zł każda.

(dowód: wniosek o wszczęcie egzekucji, k. 20-22, pismo komornika, k. 290, karta rozliczeniowa, k. 292)

Podstawą dla tych ustaleń była poniższa ocena zgromadzonego materiału.

Część ustalonych faktów Sąd przyjął bez dowodów na podstawie art. 229 i 230 k.p.c. Zgodnie z art. 229 k.p.c., nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości. Natomiast stosownie do art. 230 k.p.c., gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. W żadnym przypadku przyznanie faktów nie budziło wątpliwości, a wyniki rozprawy potwierdzały fakty nie zaprzeczone.

Powód złożył do akt dokumenty w odpisach poświadczonych za zgodność z oryginałem przez swego pełnomocnika - radcę prawnego. Zgodnie z art. 129 § 3 k.p.c., zawarte w odpisie dokumentu poświadczenie zgodności z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa ma charakter dokumentu urzędowego. W związku z tym dokonane przez pełnomocnika powoda poświadczenia wierności oryginałom odpisów dokumentów korzystały z domniemania zgodności treści z prawdą (art. 244 § 1 k.p.c.). Domniemanie to nie było przez pozwaną podważane. Nakazywało to przyjąć, że odpisy dokumentów są zgodne z oryginałami.

Dokumenty urzędowe i prywatne, które stały się podstawą ustaleń, Sąd uznał za w pełni godne zaufania. Dokumenty urzędowe były sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy, w zakresie ich działania i stanowiły dowód tego, co w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.). Dokumenty prywatne nie budziły zastrzeżeń, co do swojej prawdziwości oraz zgodności treści z prawdą i nie były przez strony pod żadnym względem kwestionowane. Dlatego Sąd uznał je za godne zaufania dowody faktów w nich stwierdzonych.

Sąd oddalił wniosek pozwanej (k. 231) o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka P. C. - asesora komorniczego, który podejmował czynności w postępowaniu egzekucyjnym przeciwko dłużnikom (w istocie asesor ten nazywa się P. C. - por. k. 290) z następujących względów. Odnośnie do tego, czy egzekucja z majątku dłużników jest skuteczna, Sąd uznał za szybsze i prostsze rozwiązanie zwrócić się o informację bezpośrednio do komornika prowadzącego egzekucję. W efekcie wpłynęło pismo Komornika S. Ż. z 4 maja 2022 r., które zawierało pełną informację co do skuteczności egzekucji, a jednocześnie było dokumentem urzędowym, który korzystał z domniemania zgodności swojej treści z prawdą (art. 244 § 1 k.p.c.). Odnośnie do pozostałych faktów, na potwierdzenie których świadek został powołany (por. pytania pozwanej w piśmie z 3 maja 2022 r., k. 287), nie miały one znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Powód domagał się uznania za bezskuteczne względem niego czynności prawnych przeniesienia własności rzeczy między jego dłużnikami J. W. (1) i J. W. (2) a pozwaną oraz ustanowienia służebności mieszkania przez pozwaną na rzecz jej siostry J. R.. Czynności te zostały objęte jednym aktem notarialnym, ale powód zajmował niejednoznaczne i zmienne stanowisko co do tego, czy stanowią jedną, czy dwie umowy.

Powód z jednej strony - formułując żądanie pozwu - zdawał się przyjmować, że akt notarialny z 8 października 2020 r. obejmuje jedną czynność prawną, a z drugiej strony nie wskazał J. R. jako pozwanej i w uzasadnieniu pozwu powoływał się na darowiznę a nie na umowę wzajemną, w której odpowiednikiem przeniesienia przez dłużników własności rzeczy na pozwaną było ustanowienie przez nią służebności na rzecz osoby trzeciej. Następnie powód wniósł o wezwanie do udziału w sprawie J. R. (k. 258), ale później się z tego wycofał (k. 273). W piśmie z 7 kwietnia 2022 r. powoływał się na to, że przeniesienie własności i ustanowienie służebności to jedna czynność (k. 260), ale z kolei w piśmie z 26 kwietnia 2022 r. wskazał, że obdarowana po przyjęciu darowanej nieruchomości obciążyła ją służebnością osobistą na rzecz siostry (k. 284), co wskazywało na to, że jednak uznaje, że miały miejsce dwie następujące po sobie umowy: darowizny i ustanowienia służebności, a nie jedna.

To ostatnie stanowisko powoda Sąd uznał za ostateczne i wiążące, jeśli chodzi o zakresienie podstawy faktycznej powództwa, zwłaszcza że w żadnym momencie nie przedstawił on wniosków dowodowych w celu wykazania, że akt notarialny obejmował tylko jedną czynność prawną. Sąd miał przy tym na uwadze, że treść aktu notarialnego przemawiała za tym, że są to dwie czynności, więc odmienny wniosek wymagałby co najmniej przesłuchania stron tego aktu (art. 65 § 2 k.c.).

Podstawę roszczenia powoda o uznanie czynności prawnej w postaci umowy darowizny za bezskuteczną względem niego stanowiły przepisy Tytułu X Księgi trzeciej Kodeksu cywilnego, regulujące ochronę wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika, czyli instytucję tzw. skargi pauliańskiej. Podstawową jej regulację zawiera art. 527 § 1 i 2, który ma następującą treść:

§ 1. Gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

§ 2. Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności.

Na podstawie przytoczonego przepisu należy przyjąć, że przesłankami uznania czynności prawnej za bezskuteczną względem wierzyciela, które muszą wystąpić łącznie, są:

1. istnienie przedmiotu ochrony w postaci zaskarżalnej wierzytelności pieniężnej,
2. dokonanie przez dłużnika z osobą trzecią ważnej czynności prawnej,
3. uzyskanie w wyniku tej czynności przez osobę trzecią korzyści majątkowej,
4. spowodowanie przez tą czynność aktualnego w dacie orzekania pokrzywdzenia wierzyciela (w wyniku popadnięcia przez dłużnika na jej skutek w stan niewypłacalności lub zwiększonej niewypłacalności),
5. istnienie u dłużnika, w trakcie dokonywania czynności, świadomości, że działa z pokrzywdzeniem wierzycieli,
6. działanie osoby trzeciej w złej wierze, czyli jej wiedza lub możliwość dowiedzenia się przez nią - przy zachowaniu należytej staranności - o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Powyższe przesłanki uznania czynności prawnej za bezskuteczną ulegają modyfikacji w sytuacji wskazanej w art. 528 k.c. Stanowi on, że jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie, gdyż na podstawie umowy darowizny z 8 października 2020 r. pozwana jako obdarowana uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie. Wbrew stanowisku pozwanej, w tym zakresie nie miał znaczenia fakt, że darowane jej nieruchomości były

obciążone hipotekami i służebnością, gdyż nie zmieniało to istoty umowy darowizny jako bezpłatnego przysporzenia majątkowego na jej rzecz kosztem majątku darczyńców (por. art. 888 § 1 k.c.). W związku z tym w sprawie odpadała szósta z wyżej wymienionych przesłanek uznania czynności prawnej za bezskuteczną. Zatem należało rozważyć pozostałe pięć.

Z dokonanych w sprawie ustaleń wynikało w sposób niewątpliwy, że zarówno 8 października 2020 r. w chwili zawierania przez dłużników J. W. (1) i J. W. (2) z pozwaną umowy darowizny, jak i w chwili orzekania, powodowi przysługiwała względem tych dłużników zaskarżalna (czyli nie wynikająca z zobowiązania naturalnego) wierzytelność pieniężna z tytułu sprzedaży towarów. Wierzytelność ta została potwierdzona tytułem egzekucyjnym - prawomocnym nakazem zapłaty z 3 grudnia 2020 r. w sprawie IX GNC 1484/20. Tym samym po stronie powoda - wierzyciela istniał przedmiot ochrony, uzasadniający skorzystanie ze skargi pauliańskiej.

Nie było podstaw do kwestionowania ważności umowy darowizny z 8 października 2020 r. Na mocy tej umowy pozwana uzyskała własność nieruchomości o wartości 2.600.000 zł i ruchomości o wartości 32.000 zł, a więc niewątpliwą korzyść majątkową. Podkreślenia wymaga, że obciążenia hipoteczne, co oczywiste, nie czyniły nieruchomości bezwartościowymi i nie sprawiły, że pozwana otrzymując ich własność nie uzyskała korzyści majątkowej. Zatem dwie kolejne przesłanki uznania przedmiotowej umowy darowizny za bezskuteczną względem powoda były spełnione.

Pokrzywdzenie wierzyciela polega na tym, że wierzytelność, której ochrony dochodzi, nie może być zaspokojona z majątku dłużnika i uzyskanie jej zaspokojenia w przyszłości również jest wątpliwe. Dla przyjęcia istnienia pokrzywdzenia wierzyciela wystarczające jest stwierdzenie stanu niewypłacalności dłużnika (art. 527 § 2 k.c.). Ustalone w sprawie fakty jednoznacznie wskazywały na niewypłacalność J. W. (1) i J. W. (2). Stan ich majątku jest bowiem taki, że prowadzona przeciw nim egzekucja sądowa nie przyniosła i w dającej się przewidzieć przyszłości nie przyniesie zaspokojenia przysługującej powodowi wierzytelności. Nie budziło także wątpliwości, że stan pokrzywdzenia powoda istniał nie tylko w dacie złożenia pozwu, ale też w chwili wyrokowania, a więc był aktualny.

W związku z przesłanką pokrzywdzenia wierzyciela oceny wymagało jeszcze, czy między umową darowizny z 8 października 2020 r. a pokrzywdzeniem powoda zachodzi związek uzasadniający przyjęcie, że pokrzywdzenie to nastąpiło „wskutek” tej czynności. Związek ten z pewnością musi być związkiem przyczynowym, a więc tego rodzaju relacją, która uzasadnia stwierdzenie, że bez zaskarżonej czynności prawnej nie wystąpiłby stan niewypłacalności lub zwiększonej niewypłacalności (*conditio sine qua non*). Taki stan niewątpliwie miał miejsce w niniejszej sprawie. W wyniku dokonania darowizny niewypłacalność dłużników co najmniej uległa zwiększeniu. Wartość przedmiotu darowizny (2.632.000 zł) zapewniała całkowitą spłatę wierzytelności powoda a wskutek jej dokonania możliwość takiej spłaty spadła do zera.

W celu ułatwienia wierzycielowi wykazania przesłanek uznania czynności prawnej za bezskuteczną względem niego, Kodeks cywilny konstruuje kilka domniemań prawnych. Istotne w sprawie było to, które zostało sformułowane w art. 529 k.c. Przepis ten stanowi, że jeżeli w chwili darowizny dłużnik był niewypłacalny, domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. To samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny.

Wskutek dokonania darowizny dłużnicy J. W. (1) i J. W. (2) stali się niewypłacalni, gdyż całym ich majątkiem były darowane nieruchomości i ruchomości. W tej sytuacji aktualizowało się domniemanie prawne z art. 529 k.c., iż dłużnicy działali ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Stosownie do art. 234 k.p.c., domniemania ustanowione przez prawo wiążą sąd; mogą być jednak obalone, ilekroć ustawa tego nie wyłącza. Wyżej wskazane domniemanie nie zostało obalone, co więcej fakt, że dłużnicy dokonali darowizny po upływie terminu płatności większości z należności powoda, wskazywał na to, że działali oni nie tylko ze świadomością, ale wręcz z zamiarem jego pokrzywdzenia.

Zgodnie z art. 534 k.c., uznania czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli za bezskuteczną nie można żądać po upływie lat pięciu od daty tej czynności. Umowa darowizny została zawarta 8 października 2020 r., zatem w chwili wniesienia pozwu nie upłynął pięcioletni termin liczony od tej daty.

Tym samym wszystkie przesłanki uznania umowy darowizny z 8 października 2020 r. za bezskuteczną względem powoda były spełnione. Dlatego Sąd orzekł, jak w punkcie 1 wyroku.

Roszczenie powoda o uznanie za bezskuteczną względem niego czynności prawnej w postaci umowy ustanowienia służebności nie miało żadnej podstawy prawnej. Nie mogły jej stanowić przepisy regulujące ochronę wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika, o których była wyżej mowa, gdyż nie były spełnione wynikające z nich przesłanki ochrony. Wystarczy powiedzieć, że pozwana nie była biernie legitymowana, gdyż nie uzyskała żadnej korzyści na skutek zaskarżonej czynności, czyli ustanowienia służebności. Wierzytelność, na którą powód się powoływał i której ochrony poszukiwał, nie przysługiwała mu względem osoby, która dokonała zaskarżonej czynności. Wobec tego Sąd orzekł, jak w punkcie 2 wyroku.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 100 zdanie pierwsze k.p.c. stosunkowo je rozdzielając. Suma wartości służebności i darowizny wynosiła 2.792.000 zł. Z tego wartość służebności, w zakresie której powód przegrał, stanowiła ok. 6 %. Przysługiwał mu więc zwrot od pozwanej 94 % kosztów. Powód poniósł koszty procesu w postaci opłaty od pozwu - 6.378 zł, opłaty skarbowej od pełnomocnictwa - 17 zł, wynagrodzenia pełnomocnika za pierwszą instancję - 5.400 zł i za postępowanie zażaleniowe - 1.350 zł, czyli łącznie 13.145 zł. Pozwana nie poniosła żadnych kosztów procesu. W związku z tym, z tytułu zwrotu kosztów procesu powodowi przysługiwało 94 % z 13.145 zł, czyli 12.356 zł, którą to kwotę Sąd zasądził na jego rzecz w punkcie 3 wyroku.

SSO Marcin Garcia Fernandez